

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА**

Кафедра філософії і політології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету транспортних систем
та технологій

(Шпіка М.І.)

“ _____ 2015 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

галузі знань 0701 Транспорт і транспортна інфраструктура

напрямок 6.070101 Організація перевезень і управління на транспорті

факультет транспортних систем та технологій

2014 – 2015 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Філософія» галузі знань 0701 Транспорт і транспортна інфраструктура, напрям 6.070101 Організація перевезень і управління на транспорті, фахове спрямування ОПР, ЕМ.

Розробники: _____ доцент Садовніков О.К.

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ _____ (В. В. Корженко)
“ 29 ” 08. 2014 р., протокол № 1

Схвалено **випусковою** кафедрою транспортних систем і логістики

Протокол від “ 29 ” _____ 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри _____ (В. К. Доля)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ _____ (_____) “ 29 ” 08 2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Науково-методичною радою факультету транспортних систем і технологій.

Голова Науково-методичної ради _____ (М. І Шпіка)

“ 29 ” 08. 2014 р., протокол № 1

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2015

© О. К. Садовніков, 2015

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр(и)	
		3-й	4-й
Загальна кількість годин – 108	Галузь знань 0701 Транспорт і транспортна інфраструктура напрямок підготовки 6.070101 Організація перевезень і управління на транспорті	Лекції*:	
17 год.		6 год.	
Модулів – 1		Практичні, семінарські*:	
Змістових модулів (ЗМ) – 3		17 год.	2 год.
		Лабораторні*:	
		-	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3, самостійної роботи студента – 4	Фахове спрямування: ОПР, ЕМ Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Самостійна робота*:	
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ) – Контрольна робота для заочної форми навчання		74 год.	100 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	18 год.
		Вид контролю:	
		Екзамен	Екзамен

* вказуються години відведені по дисципліні в цілому на дану навчальну роботу.

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни для денної форми навчання становить 43 %., для заочної форми 91 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування філософської культури мислення та пізнання навколишнього світу та самого себе, навичок застосування філософської методології.

Завдання: навчити студентів основам філософського сприйняття світу, відношення до людини та існування у сучасному світі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні положення філософських концепцій, течій та напрямків;
- головні положення сучасної теорії пізнання та розвитку знань;
- головні підстави та мотиваційні ознаки розвитку суспільства.

вміти:

- орієнтуватися у розвитку філософської думки;
- використовувати положення теорії пізнання в учбовій та науковій діяльності студента;
- використовувати здобуті знання у практичній взаємодії з соціальним та природним середовищем.

мати компетентності :

- розуміння предмета філософії та її ролі в історії людської культури, співвідношення філософії та інших форм духовного життя (релігії, науки, мистецтва);
- знання основних етапів розвитку світової філософської думки, шкіл і вчень видатних філософів античності, європейського середньовіччя, нового часу, сучасній західній філософії, релігійно-філософських вчень Сходу, української філософської традиції;
- знання наукових, філософських, релігійних картин світу, фундаментальних понять і принципів, за допомогою яких описуються ці картини; різноманіття форм пізнання, співвідношення істини й оман, знання і віри, раціонального і ірраціонального, чуттєвого і абстрактного, ролі практики в пізнанні, категоріальної структури мислення і філософсько-методологічних принципів пізнання;
- знання взаємодії духовного і тілесного, біологічного та соціального в людині; сутності, призначення і сенсу життя людини, її відносини до природи і суспільства, структурованості суспільства та рушійних сил і закономірностей історичного процесу;
- знання основних етапів історичної еволюції науки від античності до сучасності, критерії науковості, ролі науки в розвитку цивілізації, цінності наукової раціональності, структури наукових теорій, еволюції форм і методів наукового пізнання, співвідношення науки з іншими формами суспільної свідомості;

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Філософія

ЗМ 1 Основний зміст пізнавальної діяльності

1.1. Філософія: коло її проблем і роль у суспільстві. Сутність філософії, коло головних питань, філософія як світогляд, наука, гуманітарне знання та стиль життя.

1.2. Становлення і основні етапи розвитку філософії, зародження філософії, розвиток філософії у часи античності, Середньовіччя, Відродження та Нового часу, німецька класична філософія та сучасні філософські надбання.

1.3. Філософська думка в Україні. Міфологічно-філософські побудови слов'ян, філософія часів Київської Русі, братські школи та Києво-Могилянська академія як осередки освіти, філософські пошуки Г. С. Сковороди, університетська філософія та український Ренесанс ХІХ ст., сучасні філософські напрями в Україні.

ЗМ 2 Форми і методи наукового пізнання

2.1. Матерія і основні форми її існування. Розуміння матерії, рух, простір та час як форми існування матерії, трансформації матерії.

2.2. Свідомість її походження та сутність. Розуміння свідомості, свідомість як відображення реальності, складові, що сприяють утворенню та розвитку свідомості.

2.3. Пізнання. Наукове пізнання: рівні, форми та методи пізнання.

ЗМ 3 Філософське вчення про розвиток

3.1. Діалектика як вчення про розвиток та її альтернативи. Принципи, закони та категорії діалектики.

3.2. Суспільство як система, що розвивається. Розуміння сутності суспільства та його творчих здібностей, рушійні сили та напрямки розвитку.

3.3. Проблема людини в філософії. Людина як біопсихосоціальна істота. Аксіологічний вимір людського буття.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основний зміст пізнавальної діяльності.												
Тема 1	10	2	2	-	-	9		2	1			10
Тема 2	14	2	2	-	-	9						11
Тема 3	13	2	2	-	-	9						12
Разом за змістовим модулем 1	36	6	6	-	-	24	36	2	1			33
Змістовий модуль 2. 2 Форми і методи наукового пізнання												
Тема 4	12	2	2	-	-	9		2	1			10
Тема 5	12	2	2	-	-	9						11
Тема 6	13	2	2	-	-	9						12
Разом за змістовим модулем 2	36	6	6	-	-	24	36	2	1			33
Змістовий модуль 3. Філософське вчення про розвиток												
Тема 7	12	2	2	-	-	9		2	-			10
Тема 8	12	2	2	-	-	9						10
Тема 9	10	1	1	-	-	8						14
Разом за змістовим модулем 3	36	5	5	-	-	26	36		2			34
Усього годин	108	17	17	-	-	74	108	6	2			100

3. Теми семінарських занять

Не передбачені

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1 Філософія: коло її проблем і роль у суспільстві	2	2
2	Тема 2 Становлення і основні етапи розвитку філософії.	2	
3	Тема 3 Філософська думка в Україні.	2	
4	Тема 4 Матерія і основні форми її існування.	2	2
5	Тема 5 Свідомість її походження та сутність.	2	
6	Тема 6 Пізнання. Наукове пізнання.	2	
7	Тема 7 Суспільство як система, що розвивається.	2	2
8	Тема 8 Проблема людини в філософії.	2	
9	Тема 9 Суспільний прогрес. Соціальне прогнозування.	1	
	Всього	17	6

7. Теми лабораторних занять

Не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1 Філософія: коло її проблем і роль у суспільстві	9	10
2	Тема 2 Становлення і основні етапи розвитку філософії.	9	11
3	Тема 3 Філософська думка в Україні.	9	12
4	Тема 4 Матерія і основні форми її існування.	9	10
5	Тема 5 Свідомість її походження та сутність.	9	11
6	Тема 6 Пізнання. Наукове пізнання.	9	12
7	Тема 7 Суспільство як система, що розвивається.	9	10
8	Тема 8 Проблема людини в філософії.	9	10
9	Тема 9 Суспільний прогрес. Соціальне прогнозування.	8	14
10	Індивідуальні завдання. К/Р для з/в	-	18*
	Разом	74	100

* вказуються години відведені по дисципліні в цілому на дану навчальну роботу.

9. Індивідуальні завдання

Не передбачені

10. Методи навчання

При викладанні курсу передбачено використання сучасних та інноваційних методів, за допомогою комп'ютерних технологій та Інтернет ресурсів. Головна увага спрямовується на традиційні методи (оповідання, бесіда, лекція, показ, демонстрація, твір на філософську тематику), пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладання, частково-пошуковий, евристичний метод, дослідження.

11. Методи контролю

Методи контролю знань студентів денної форми:

1. Методи поточного контролю по темах: усне індивідуальне опитування, підготовка доповідей з мультимедійними презентаціями, безмашинне тестування та комп'ютерне тестування в дистанційному курсі «Філософія», письмовий контроль (есе).

2. До підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 35% балів від загальної кількості з дисципліни.

3. Екзамен проводиться письмово за білетами.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Екзамен (3 семестр) – для денної форми

Поточне тестування та самостійна робота									Інд. завдання З/В	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2			Змістовий модуль № 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	К.р.	30%	100%
25%			25%			20%					
70% денна форма; 60% заочна форма											

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Методические указания для подготовки к практическим занятиям и самостоятельной работы по курсу «Философия» (религиоведение, философия, логика, этика и эстетика) (для студентов всех специальностей 1,2 курсов). Харьков: ХНАГХ, 2009. – 60 с. Будко В.В., Пилипко Е.В., Садовников О.К.

14. Рекомендована література

Базова

1. Білодід Ю.М. Філософія. Український світоглядний акцент. Навч. пос. / Ю. М. Білодід. – К., 2006. – 336 с.
2. Гуревич П.С. Философия. (Учебное пособие) / П. С. Гуревич. – М., 2005. – 400с.
3. Дмитриев Т.А. История философии / Т. А. Дмитриев. – М., 2005. – 243с.
4. Ивин А.А. Основы социальной философии. (Учебное пособие) / А. А. Ивин. – М., 2005. – 440 с.
5. История мировой философии: учеб. пособие / А. И. Алешин, К. В. Бандуровский, В.Д. Губин и др. – М., 2008. – 494 с.
6. Кривуля О. М. Філософія: Навчальний посібник. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 592 с.
7. Кривуля О.М. Історія філософії. Репрезентативний курс / О. М. Кривуля. – Х.: ХНАМГ, 2004. – 250 с.
8. Подольська Є.А. Філософія. Підручник / Є. А. Подольська – К.: Фірма «Інкос», Центр навчальної літератури, 2006. – 704 с.
9. Философия (философия, религиоведение, логика, этика и эстетика) Кредитно-модульный курс: Учебное пособие / В. В. Будко, Е. В. Пилипко, О. К. Садовников, Ю. А. Фатеев Ю.А. – Харьков: ХНАГХ, 2008. – 400 с.
10. Філософський енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди; редкол.: В. І. Шинкарук (голова). – К. : Абрис, 2002. – 742 с.

Допоміжна

1. Philosophy (Credit-Module Course): Handbook for Foreign University and Post Graduate Students). - Ivanova K.A., Krivchikova G.F., Sadovnikov O.K., Isipova N.P., Likhvar V.D., Kulakova J.V. – Kharkiv: Publishing House of NUPH: Golden Pages, 2009. - 408 p.

15. Інформаційні ресурси

Библиотека М. Н. Грачева [Електронний ресурс]. – Режим доступа: Grachev62.narod.ru

Библиотека философского факультета МГУ [Електронний ресурс]. – Режим доступа: philos.msu.ru

Библиотека философского факультета Омского Госпедуниверситета [Електронний ресурс]. – Режим доступа: philos.omsk.edu .

Виртуальная библиотека "Философия для всех"[Электронный ресурс]. – Режим доступа: uchcom.botik.ru

Кафедра философской антропологии философского факультета СПбГУ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: anthropology.ru

Раздел "Философия" в библиотеке М. Мошкова[Электронный ресурс]. – Режим доступа: lib.ru

Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://eprints.kname.edu.ua>

Электронная библиотека для студентов гуманитарных специальностей [Электронный ресурс]. – Режим доступа: gumfak.ru

Электронная библиотека на сайте под названием "Философия в России" [Электронный ресурс]. – Режим доступа: philosophy.ru

Электронная библиотека по философии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: filosof.historic.ru